

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ
№ 23

ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА

НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

20 НОЕМВРИ 2018 ГОДИНА

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ ЗАСЕДАНИЕТО:

Бисер Петков, министър на труда и социалната политика и член на НСТС.

ПРИСЪСТВАЛИ ЧЛЕНОВЕ НА НСТС:

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО:

Бисер Петков, министър на труда и социалната политика и член на НСТС;

ПРИСЪСТВАЛИ СА И:

Христина Христова, съветник в ПК на заместник министър-председателя по икономическата и демографската политика;

Зорница Русинова, зам.-министър, МТСП;

Елена Кременлиева, директор, МТСП;

Тонислава Сотирова, началник на отдел, МТСП.

ЗА СИНДИКАЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ:

Димитър Манолов, президент на КТ „Подкрепа“ и член на НСТС;

ПРИСЪСТВАЛИ СА И:

Асия Гонева, представител на КНСБ;

Ваня Григорова, представител на КТ „Подкрепа“.

ЗА РАБОТОДАТЕЛСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ:

Ивелин Желязков, упълномощен представител на АИКБ;

Теодор Дечев, упълномощен представител на АИКБ;

Димитър Бранков, зам.-председател на БСК и член на НСТС;

Васил Годоров, главен секретар на БТПП и член на НСТС;

Румяна Георгиева, представител на КРИБ и член на НСТС;

ПРИСЪСТВАЛИ СА И:

Жасмина Саръиванова, представител на БСК;

Михаела Михайлова, представител на БТПП;

Радка Йосифова, представител на КРИБ;

Стояна Сотирова, представител на ССИ.

СЕКРЕТАРИАТ НА НСТС:

Васка Шушнева, секретар на НСТС;

Маруся Савова, технически сътрудник.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Проект на Закон за социалните услуги.

Вносител: МТСП

РЕШЕНИЯ:

НСТС не постигна единодушна подкрепа относно проекта на Закон за социалните услуги (ЗСУ).

АИКБ оценява положително избрания подход при разписване на Закона за социалните услуги, но се въздържа от подкрепа на предложението окончателен проект на Закон. Не приема разработването и въвеждането по делегация с подзаконов акт на стандарти за качество на социалните услуги. Настоява за остойностяване на различните видове услуги чрез професионалния принос на съответни експерти и формиране на индивидуални бюджети на хората в нужда, в зависимост от индивидуалните им потребности.

БСК не подкрепя предложението проект на Закон и счита че същият следва да бъде съобразен в по-голяма степен с изискванията на чл.9, ал. 1 и 2 от Закона за нормативните актове. Настоява националната карта на социалните услуги да бъде включена в предложението проект на ЗСУ и предлага дефинирането на два вида социални услуги: императивно предлагани и финансирани основни социални услуги, и допълнително определени, предоставяни на основата на идентифицирани нови потребности.

БТПШ принципно подкрепя проекта на Закон за социалните услуги, като изразява резерви по отношение на предложението за създаване на нови държавни органи, както и по отношение на ефективността на предложението в чл. 25, ал. 2 във

връзка с чл. 29, съгласно които се възлагат три функции на общинската администрация - принципал на собствеността на общинските предприятия, възлагателен орган на социални услуги и контролен орган.

КРИБ принципно подкрепя проекта на ЗСУ и счита че създаването на нова агенция без допълнителна административна тежест и финансиране, но с посочените събирателни, кодифицирани функции по качество, контрол и лицензиране, е усилие в правилната посока. **КРИБ** подкрепя изразените становища по отношение на законодателната техника и определя като неприемлив посочения срок до 2035 г. за закриване на домовете за възрастни хора.

ССИ принципно подкрепя предложения проект на Закон за социалните услуги, с който се повишава ролята на общините и оценява положително заложената възможност за сключване на публично-частни партньорства в областта на предоставянето на социални услуги и въвеждането на стандарти за качество, които да следят за предоставената услуга.

КТ „Подкрепа“ се въздържа от подкрепа на проекта на ЗСУ, като посочва че същият затвърждава дистанцирането на държавата и общините от нуждите на уязвимите български граждани и не приема дадената възможност на частни структури да предоставят социални услуги. Настоява за изготвяне на реална проактивна социална политика,

в която ролята на социалния работник да бъде на активната страна, което може да се гарантира само в условията на достойно заплатен труд.

КНСБ категорично подкрепя предложението проект на Закон за социалните услуги, с който се въвежда дефинирането на социалните услуги чрез дейностите за подкрепа на лицата. **КНСБ** оценява положително въвеждането на по-гъвкав подход при определяне на видовете социални услуги и на лицензионен режим на всички доставчици на социални услуги. Подкрепя създаването на Агенция за качество на социалните услуги, която да упражнява контрол на предоставянето и качеството на услугите.

Изразени писмени становища от АИКБ, БСК, БТПП, КТ „Подкрепа“ и КНСБ.

2. Разни.

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО:

ЗА БСК:

ЗА КНСБ:

ЗА БТПП:

ЗА КТ „ПОДКРЕПА“:

ЗА КРИБ:

ЗА АИКБ:

ЗА ССИ:

Изх.№ 04-00-62 /19.11.2018 г.

ДО

СЕКРЕТАРИАТА НА НСТС

ОТНОСНО: Проект на Закон за социалните услуги, внесен от министъра на труда и социалната политика

Във връзка с предстоящото обсъждане в НСТС, представяме следното становище по проекта на Закон за социалните услуги /ЗСУ/, внесен от Министъра на труда и социалната политика.

1. Подкрепяме необходимостта от приемане на единен закон, който да обедини фрагментарната към настоящия момент законова уредба на различни аспекти на социалните услуги /СУ/, като бъде оползотворен натрупаният положителен и отрицателен опит от двадесет годишната практика по прилагане на Закона за социалното подпомагане.

2. Намираме, че представеният проект на Закон за социалните услуги, в неговата цялост, следва да бъде съобразен в по-голяма степен с изискванията на чл. 9, ал. 1 и 2 от Закона за нормативните актове, а именно:

„(1) Разпоредбите на нормативните актове се формулират на общоупотребимия български език, **кратко, точно и ясно.**”

С оглед на изложеното е необходимо да се уточнят и да се посочи практическият смисъл на понятия като „мобилна превантивна общностна работа“, а други да бъдат заменени с разпознаваема и наложена българска терминология, напр. „правото на супервизия“ с „право за надзор“. Отбелязваме, че многобройните разпоредби и дълги формулировки не допринасят за ясното и нееднозначно представяне, правилно разбиране и изпълнение на изискванията.

3. В проекта на Закон е заложено разработване на национална карта на СУ, която да бъде приета една година след влизане в сила на закона. Намираме, че разработването и представянето на списък, уточняващ вида и броя на социалните услуги следва да бъде включен в проекта на Закон. Приемането на това предложение ще доведе до по-голяма яснота и устойчивост в организацията и предоставянето на СУ, дефиниране на стандартите за качество, както и до по-висока ефективност на бюджетирането и осигуряването на необходимите ресурси, вкл. кадри, външни услуги и др. В тази връзка следва да се включи подробно съдържание на картата в приложение към Закона при съответна делегация в чл. 53.

4. Предоставяне на социални услуги като права за изключително широк кръг от лица при едновременно неограничено разширяване на вида на СУ създава съществен риск за неизпълнение на декларираните основни принципи /виж т. 5 по-долу/.

В тази връзка е необходимо ясно дефиниране на ограничен кръг от основни социални услуги /форми на подкрепа/ от резидентен и нерезидентен тип. Както беше споменато, по този начин се улеснява планирането и бюджетното финансиране, както и последващият контрол за качество на предоставяне, за ефективност и ефикасност на свързаните разходи. **Предлагаме в ЗСУ да бъдат дефинирани два типа СУ:**

А. императивно предоставяни и финансирани основни СУ, чиито получатели са част от регламентирани целеви групи, отговарящи на определени принципи, критерии и изисквания на ЗСУ;

Б. допълнително определени, предоставяни на основата на идентифицирани нови потребности и таван за годишно бюджетно финансиране, отпускано при ясни критерии и правила.

5. Следва да бъде регламентиран ред и условия за одобряване на разценки /"ценоразписи"/ за извършване на основни дейности и разходи, подлежащи на периодична актуализация и публичен достъп. В тази връзка е необходимо да бъде допълнен чл. 64 и уточнени основните принципи и тавани за определяне на общия размер на годишното финансиране на СУ от държавния бюджет и разпределение на годишното финансиране за общините.

Предложеният в т. 4 и т. 5 подход цели ограничаване до разумно допустим брой, на т. нар. „императивно предоставяни услуги“, спрямо сегашния им брой от над 1800 СУ. По такъв начин се очаква за кратко време да бъде намален драстично броят на чакащите за настаняване и ползване на услуги от резидентен тип. Допълнително се създават условия за **практическо прилагане на дефинираните основни принципи за наличност, достъпност, приемлива цена, всеобхватност и непрекъснатост.**

6. В чл. 23 от Проекта се посочва, че държавната политика в областта на социалните услуги се планира, разработва и провежда в сътрудничество и със социалните партньори. Следва да бъде доуточнена посочената роля и форматите на сътрудничество.

7. Необходимо е да се уточни кадровото обезпечаване на предвидените дейности, както и да се детайлизира структурата на предвидената нова Агенция за качеството на социалните услуги.

8. В чл. 77 следва да се включи рамка на критериите /стандарти за качество/ за одобряване на нови услуги с оглед на вземането на съответното решение за тяхното лицензиране.

9. Намираме за необходимо в чл. 56 да бъде въведена цикличност при планирането на социалните услуги на национално ниво - например 3-5 годишен цикъл. В противен случай, т.е. при липса на дълга рамка на годишното бюджетиране, се поражда риск от излишно бюрократизиране на процеса, допълнително неефективно натоварване и пр. В тази връзка обръщаме внимание, че е неприемлив възприетият подход, а именно за очаквана „реализация на пълноценния ефект“ и **осъществяване на „цялостна реформа в рамките на поне още един, по-далечен хоризонт – до 2035 година“**, както е отбелязано в доклада за цялостната предварителна оценката на въздействие.

10. Следва да бъде преразгледано повсеместното и безусловно прилагане на т. нар. подход за деинституционализация на СУ за определени целеви групи, вкл. на дългосрочната грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст. В тази връзка следва да се преразгледа определението за институционализация и избегне очевидното насилване на понятията в т. 5 на ДР, конкретно т. нар. „зависимост от грижа от други лица“ /всъщност осигуряване на неизбежна подкрепа и подпомагане на хора със специални потребности/ и предложената безусловна дефиниция за институционалната среда като „среда, която ограничава правото на избор, уединението и независимостта и създава условия за накърняване на достойнството на човека“.

11. Следва да бъде допълнително регламентирана рамка, ред и условия за предоставяне на достъпни грижи от резидентен тип с медицинска помощ от страна на лечебните заведения от общинското здравеопазване, където все още е съхранен съответен кадрови потенциал и материална база, а значителна част от общинските болници са в хроничен финансов недостиг и нарастващи задължения.

С УВАЖЕНИЕ
РАДОСВЕТ РАДЕН

Изпълнителен председател

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
Изх. № 805
дата 19 NOV 2018

Министерски съвет

Вх. № 0309/26
20.11.2018 г.

ДО
Г-Н ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ИКОНОМИЧЕСКАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА
ПОЛИТИКА И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСТС

СТ А Н О В И Щ Е

на БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ОТНОСНО: ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Българската търговско-промишлена палата (БТПП) няма възражения по представения проект на закон, при положение че в бюджета са предвидени средствата необходими за неговото изпълнение.

Оценяваме като положителна крачка мерките в законопроекта, с които се подобрява достъпът до социални услуги чрез децентрализация и подходът към възможности за контрол на тяхното качество.

БТПП има бележки по отделни разпоредби от законопроекта и те са следните:

1. БТПП изразява резерви към създаването на нови държавни органи (в случая „Агенция за качеството на социалните услуги“) и предлага да се обмисли вариант, при който в структурата на Агенция за социално подпомагане се създаде ново звено/служители, ангажирани с администриране на дейностите по проекта на закона.

Мотиви: Принципната позиция на БТПП е да се подобрява ефективността на съществуващата администрация, а създаването на нови структури да бъде изключение. В случай, когато държавните структури са повече от необходимото и са с дублиращи функции, тяхната отговорност се размива, респ. - ефикасността се понижава.

2. По чл. 17, ал. 5 предлагаме разширяване на кръга на местата, в които могат да се предоставят мобилни услуги (например спортни заведения, обособени помещения за терапия и пр.).

Мотиви: Използването на модерни и иновативни методи за предоставянето на социалните услуги трябва да дава възможност за тяхното развитие, а не ограничение.

3. По чл. 25, ал. 2, във връзка с чл. 29 изразяваме резерви относно ефективността на предложението.

Мотиви: Възлагането на три функции на общинската администрация като принципал на собствеността на общинските предприятия, възлагателен орган на социални услуги и контролен орган е възможно да доведе до ситуации на конфликт на интереси, което ще допринесе и до понижаване на качеството и ефективността на социалните услуги. Допълнителен аргумент е, че създаването и издръжката на общински предприятия за извършването на социални услуги, които се предлагат на пазара е излишен разход, който допълнително би натоварил бюджета.

4. По чл. 35, ал. 1, т. 4, предлагаме свидетелството за съдимост на юридическите лица с нестопанска цел да се представя само за представляващия юридическото лице, а не от всички членове на управителния му орган.

Мотиви: Налице са хипотези, при които юридически лица с нестопанска цел са с многочислени управителни органи, за всички членове на които трудно могат да съберат свидетелства за съдимост (има много случаи, в които членове на управителните органи живеят извън България).

5. По чл. 85, ал. 2 и 88, ал. 2 – сроковете следва да се уеднаквят.

Мотиви: Не са налице аргументи (или поне не са изложени такива) относно разликата в сроковете на договора за възлагане на създадени от общината услуги и в договорите, сключвани при публично-частно партньорство.

6. По чл. 143 и др. БТПП обръща внимание, че в нормите са

използвани множество сложни и трудно разбираеми понятия като напр. „методически структурирана рефлексия“, „супервизия“ и др., което е в противоречие с чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове - разпоредбите на нормативните актове следва да се формулират на общоупотребимия български език, кратко, точно и ясно. Абсолютно погрешен е подходът в легалните дефиниции употребените в нормативен акт понятия да се обясняват с други неясни понятия.

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на УС на БТСП

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

1527 София, ул. Тракия №15, ет.1.
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

Изх. № 394/20.11.2018 г.

ДО
Г-Н ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ,
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ИКОНОМИЧЕСКАТА И ДЕМОГРАФСКАТА
ПОЛИТИКА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ
ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Г-Н БИСЕР ПЕТКОВ,
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА,
ЧЛЕН НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

✓ КОПИЕ:
Г-ЖА ВАСКА ШУШНЕВА,
СЕКРЕТАР НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

СТАНОВИЩЕ

на Асоциация на индустриалния капитал в България
по проекта на Закон за социалните услуги

УВАЖАЕМИ Г-Н СИМЕОНОВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н ПЕТКОВ,

Необходимостта от осъвременяване и обновяване на социалните услуги в България, както и системното им отделяне от социалното подпомагане и въвеждането на нови принципи за предоставянето им, са несъмнени. АИКБ споделя заложените в законопроекта принципи като:

- Зачитане на човешките права и човешкото достойнство;
- Предоставяне на реален избор пред гражданите, които имат нужда от подкрепа в ежедневието си и/или за социално включване;
- Поставяне на клиента/гражданина в центъра на вниманието, когато се предлагат социални услуги;
- Превес на услугите в общността над институционалната грижа.

АИКБ оценява положително факта, че процесът на разработване на този законопроект беше далеч по-качествен от процеса, по който протече изработването на проектозакона за хората с увреждания. Първо беше разработена концепция, която беше гласувана и приета от широк форум заинтересовани страни (предимно общини и доставчици на услуги) и послужи за основа на предложения окончателен документ. Използваният подход Асоциацията оценява като правилен, въпреки отделни несъвършенства в самата концепция.

Акцентът върху качеството на социалните услуги, който намира израз не само в декларативни текстове, а в създаването на специална агенция със сериозни правомощия, е добро решение.

В същото време АИКБ отбелязва следните проблемни области в предложения проект на закон, които счита за нужно да бъдат подходящо коригирани, преди да се пристъпи към гласуването на проекта:

1. Разработването и въвеждането по делегация с подзаконов акт – разпоредба, за стандартите за качество на социалните услуги, поражда основателни опасения за качеството на последващите решения. АИКБ препоръчва това да се извърши в настоящия проект.

2. Законопроектът съдържа изискване за планиране на социалните услуги на национално ниво (Глава Пета, Раздел 1), което е стъпка в посока към по-рационално планиране на услугите. Същевременно обаче, предвид мобилността на хората, възникването на неочаквани събития в живота им и други естествени житейски развития (не винаги положителни за индивида) могат да доведат до несъстоятелност на подобно решение и дисбаланс в инфраструктурата за предоставяне на социални услуги. Технологията и процедурите по изработване на картата и планиране на услугите ще бъде определена с наредба на министъра на труда и социалната политика, т.е. все още не е ясно как точно ще става това. АИКБ препоръчва процедурата да бъде по-ясно определена и съобразена със спецификата на реалния живот.

3. Намеренията за промяна на съществуващия модел следва да бъдат описани по-ясно, тъй като към момента те са по-скоро декларативно изведени. Например, социалните услуги са определени като „дейности“, а ще се реализират чрез структури (центрове, служби и пр.), като разписването им е предвидено да се осъществи чрез подзаконови актове, а финансирането на социалните услуги не съответства на определения предметен и целеви обхват на законопроекта.

4. Въвеждането на лицензионен режим за доставчиците на социални услуги (Глава Четвърта) е доста спорно решение, когато става въпрос за обслужване на пълнолетни хора (социалните услуги за деца и в момента са предмет на лицензиране). Нещо повече - лицензирането е свързано с такси, чийто размер ще бъде определен с акт на Министерски съвет без законово регламентирана методика за това. Подобен подход може да доведе до елиминиране на малки местни групи или организации – доказано ефективни в предоставянето на социални услуги на място – да упражняват такава дейност поради невъзможност да си платят таксата за лиценз. В резултат на това

„пазарът“ на социални услуги може да бъде доминиран от големи фирми-доставчици и от общините (администрациите), което не винаги води до ефективност и ефикасност. В допълнение - част от социалните услуги изобщо не изискват висока професионализация и практически могат да бъдат ефективно доставяни от доброжелателни съграждани с позиция в местните общности. Не на последно място по важност - процесът на лицензиране съдържа възможности за нерегламентирани практики.

5. Глава 2 разделя социалните услуги на общодостъпни и специализирани – ако лицензирането на специализираните услуги има някакви основания, то издаването на лиценз за общодостъпните („информирание, консултиране и обучение за реализиране на социални права и за развиване на умения“) е свършено ненужно.

6. Най-спорна е частта от законопроекта, уреждаща финансирането на социалните услуги (Глава Пета, Раздел 2). Въпреки че в началото на закона социалните услуги са определени като дейности (чл. 3), впоследствие те са групирани във видове социални услуги (чл. 15), за да се стигне до „единен финансов стандарт“ (чл. 65). Това е начинът, по който и в момента се финансират социалните услуги през структурите на съответните доставчици, независимо от потребностите на индивидуалните клиенти.

7. Законопроектът не предвижда въвеждане на опция за индивидуален бюджет на потребителите на социални услуги – най-съвременната форма за ефективно предоставяне на социални услуги. Това означава остойностяване на различните видове услуги чрез професионалния принос на различни експерти и формиране на индивидуални бюджети на хората в нужда в зависимост от индивидуалните им потребности. Въвеждането на такава опция ще постави потребителите на социални услуги в активна позиция (формиране на търсене) спрямо доставчиците (формиране на предлагане) и ще спомогне за изграждане на истински пазарни условия. Така хората, които имат нужда от социални услуги, могат и искат да избират доставчика си, ще имат възможност да правят това, в отлика от настоящата ситуация.

В заключение, проектът на закон за социалните услуги не осигурява необходимата реформа в тази сфера, прехвърля решаването на важни въпроси към подзаконовни актове, не представлява трайно и съвременно решение на актуалните проблеми, като **всичко това ни мотивира да се въздържим от ясна подкрепа.**

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

Министерски съвет	
№ 44	Вх. № 0304-26
20.11.	2018г.

ПОЗИЦИЯ

на Конфедерацията на независимите синдикати в България

Относно: Проект на Закон за социалните услуги

Проектът на Закон за социалните услуги, публикуван за обществено обсъждане е продукт на продължителна, почти едногодишна експертна дейност и поредица от тематично структурирани дискусии. Като част от участниците в работата по проекта КНСБ определя като една от основните ценности на процеса на изработването на законопроекта привличането на широк кръг от представители на заинтересовани среди – министерства, ведомства, други институции, общини, социални партньори, научни среди и неправителствени организации. Всички участвали в процеса на изработване на предварителната Концепция за съдържанието на законопроекта и на самия проект заслужават оценка за приноса си и за устойчивостта на участието си. Разбира се, екипът на МТСП има основна заслуга за същинската разработка на конкретните текстове и оценката на КНСБ е, че се е справил на висота.

Проектът на Закон за социалните услуги реализира амбицията на вносителите да се уреди в пълнота проблематиката на планиране, финансиране, предоставяне, определяне на ред и условия за ползване на социалните услуги, техните видове, цели и принципи на реализация, както и контрола по прилагането на Закона. В 173 основни текста, проектът се стреми в детайли уреди цялостно материята, както да посочи и обвърже необходимите ангажименти на различни ведомства и системи за да се гарантира ползването на предвидените в проекта социални услуги,

КНСБ е удовлетворена, че законопроектът отразява голяма част от претенциите и предложенията на Конфедерацията, направени в процеса на изработването на Концепцията за закон, а така също и на самия нормативен акт.

Достойнство, според нас представляват такива елементи от проекта, като дефинирането на социалните услуги чрез дейности, възможността за ползване на услугите от широк кръг лица и техните семейства, лицензирането на всички доставчици на социални услуги, а не само на тези за деца до 18 години, съответно въвеждането на стандарти за

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

качество за всички социални услуги (за деца и за възрастни), засилените контрол и мониторинг върху системата за предоставяне, участието на ползвателите в оценката на предоставяне на социалните услуги, осигуряването на минимум социално обслужване без заплащане на такса, особено за лица без имущество и доходи.

Като организация представляваща и защитаваща интересите на работещите КНСБ особено цени, че за първи път в нормативен акт от социалната сфера се предлага регулиране на въпросите, свързани с подготовката и заплащането на труда на работещите в системата, включително се предвиждат програми за обучение и повишаване на квалификацията им.

КНСБ оценява като повишаващи досегашното ниво на развитие на правната материя в областта на социалните услуги следните основни положения в проекта на ЗСУ:

- **Дефинирането на социалните услуги по нов начин – не чрез мястото им на предоставяне (дом, приют, център и т. н.), а чрез дейностите за подкрепа на лицата (превенция и/или преодоляване на социалното изключване, реализиране на права, подобряване качеството на живот, индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите).**
- **Въвеждането на по-гъвкав подход при определяне на видовете социални услуги, което дава възможност да се класифицират спрямо различни критерии – общодостъпни и специализирани, в зависимост от тяхната функция, от възрастта и специфичните нужди на потребителите, от продължителността, групите дейности, средата, в която се предоставят и др.**
- **Общодостъпността на социалните услуги за всички лице, които се нуждаят от подкрепа, независимо от възраст, здравно състояние, образование, доходи, социално и имуществено състояние за разлика от досегашната правна уредба, при която се предоставят социални услуги основно на уязвими групи при определени рискове.**
- **Наличието на общодостъпни социални услуги, които могат да се ползват от всеки, независимо дали е налице риск - информиране, консултиране и обучение за реализиране на социални права и за развиване на умения.**
- **Повишаването на достъпността чрез цялостно обхващане територията на страната от социални услуги,**

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

регламентирането на правата и задълженията на централно, регионално и общинско ниво. За първи път се систематизират правата и задълженията на общините като орган на местното самоуправление, а не само като доставчик на социални услуги.

- **Разработването на Национална карта на социалните услуги, и годишно планиране на национално и общинско ниво, въз основа на анализи на потребностите в съответствие с нормативно определени критерии, вкл. по отношение на актуализирането ѝ.**
- **Въвеждането на лицензионен режим за всички социални услуги, независимо от възрастовата група на техните потребители. Лицензирането на всички частни доставчици беше едно от важните предложения на КНСБ за повишаване качеството на услугите и като гаранция за предварителен контрол спрямо доставчиците.**
- **Създаването на новата Агенция за качеството на социалните услуги за методическа подкрепа, контрол по предоставянето и качеството на социалните услуги, лицензирането на частните доставчиците на социални услуги, поддържането на регистър и за спазването на правата на потребителите на социални услуги.**

Комплексните правомощия на структурата дават основание на КНСБ да приеме, че някои недобри практики при предоставяне на социални услуги, ставали публично достояние, няма да бъдат допускани.

- **Въвеждането на ясна дефиниция за единен финансов стандарт за услугите, включени в Националната карта и обвързване на разработването на разходните стандарти с отчитането на различните изисквания към всяка услуга, с оглед вида ѝ, начина на ползване, групата потребители, продължителността, стандарта за качество и т. н.**

Особена подкрепа заслужава въвеждането на допълващи стандарти за социалните услуги, чрез които се осигурява дневна или резидентна грижа за определени групи лица, нуждаещи се от високо специализирана подкрепа. Това ще насърчава доставчиците да предоставят социални услуги,

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

които са „непривлекателни“, поради тежко състояние или проблемно поведение на потребителите. Тези особености не могат да се отчитат при сега действащата система на финансиране, а за практиката е необходимо и важно.

- **Регламентирането на законово ниво заплащането при ползването на социални услуги.**

Налице са ясни разпоредби за освободените от такси лица и групи, както и социалните услуги финансирани от държавния бюджет, които ще се ползват безплатно – превенция на изоставяне на деца, ранна интервенция на уврежданията за деца, при възникване на кризисна ситуация, нужда от подслон на бездомни лица и др. КНСБ счита, че в тази част на законопроекта е необходимо да се регламентира и частичното освобождаване от такса, вместо в правилника за прилагането му, както е предвидено.

- **Въвеждането (едно дългогодишно отстоявано искане на КНСБ) на стандарти за работа по конкретен случай, както и на норми за натовареност на служителите, указващи броя случаи, които могат да бъдат поети от един служител на месечна база, за да се регулира натовареността на работещите и да се гарантира качество на предоставяните услуги.**
- **Иновативната правна регламентация на социалните услуги и въвеждането на интегрирания подход и интегрираните междусекторни услуги., в т.ч. разграничаването на интегрираното предоставяне на подкрепа и интегрираните междусекторни услуги.**

КНСБ счита, че този подход ще допринесе за овладяване пренатовареността на социалната система чрез прехвърляне на отговорности към нея от други системи (здравеопазване, образование, правораздаване и т. н.).

- **Удовлетворението на нарастващите обществени очаквания, свързани с грижата за деца и възрастни с увреждания чрез регламентиране на т.н. заместващата грижа. Тя е уредена като социална услуга за лица, полагащи грижа за зависими членове на семейството, в т.ч. деца.**
- **Създаването на законов ред за предоставяне на асистентска подкрепа за лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, както и за лица с увреждания, ако не ползват такава подкрепа по друг закон.**

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

Дефинира се съдържанието на асистентската подкрепа, определят се функциите на асистента и на общината, когато услугата се финансира от държавния и общинския бюджет.

Наред с гореизброените достойнства на проекта на ЗСУ, КНСБ държи да отбележи и някои притеснения относно някои от постановките в законопроекта.

Конфедерацията е сериозно притеснена от ангажираността на правителство и народни представители с вече внесения в Народното събрание проект на Закон за личната помощ, който е в пълен разрез с принципите и правилата за ползване на социални услуги, както и с утвърдени в света практики в тази сфера, а не на последно място и със здравия разум и възможностите на държавата и обществото.

Синдикатът е категоричен в становището си, че Правителство и народни представители игнорираха професионалните позиции на експертите на институциите за да се съобразят единствено с претенциите на част от лицата с увреждания и техни представители, единствено поради продължителните и настойчиви протести. Игнорирано бе и определението за съдържанието на понятието „лична помощ“ на Европейската мрежа за независим живот, а именно, че тя представлява плащане, т.е. парична сума, с която лицата с увреждания заплащат ползването на услугите, от които имат нужда, поради наличието на увреждане.

Прокламациите, че проектът на Закон за личната помощ ще реши проблемите на повече заинтересовани лица и ще даде повече възможности и той задължително трябва да се приеме, са причината за недостатъци и в съдържанието на новия проект на Закон за хората с увреждания. Постановките в проекта на Закон за личната помощ са в сблъсък и с принципите и съдържанието и на проекта на Закона за социалните услуги. За КНСБ опасността на 1 януари следващата година МТСП, респективно неговите агенции да се окажат в невъзможност да изпълняват ангажиментите си по правата на хората с увреждания и по социалните услуги е напълно реална.

Извън изложеното по-горе, КНСБ намира, че законопроектът за Социалните услуги ще спечели, ако се преосмислят някои от постановките, като предлагаме следното:

1. Преразглеждане на организационно-правния статут на частните доставчици на социални услуги, т. е. те да не са търговци а юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза и регистрацията им да се осъществява

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- реда на ЗЮЛНЦ. Нееднократно сме излагали виждането си, че в социалната сфера на преден план трябва да се поставят потребностите на нуждаещите се групи и лица от населението. В тази връзка **не би трябвало услугите със социално предназначение да се разглеждат като стопанска дейност, чиято крайна цел е формирането на печалба.**
2. С резерви гледаме и на идеята държавата да отпадне от кръга на доставчиците на социални услуги. Създава се опасност от засилване на комерсиализирането на тази сфера, нещо което ще противоречи на европейската практика и развитие. Отделно от това държавата би била гарант за осигурено социално обслужване на нуждаещите се непрекъснато от такова, без да се абсолютизира т. н. деинституционализация.
 3. Необходимо е дефинирането на „дългосрочната грижа“ като един от видовете специализирани или интегрирани социални услуги, подобно на заместващата грижа и асистентската подкрепа. Успоредно с това е важно да се даде делегация за **изграждане на национална система за финансиране на този вид услуги – от осигурителната система на доброволен или задължителен принцип и като публичен ресурс, като разбира се, това да се насочи за уреждане в отделен/и закон/и.**
 4. Регламентиране на възможност **социални услуги да бъдат предоставяни и чрез ваучери.** Това би било солиден инструмент, позволяващ на потребителите да намалят и по този начин таксата за свободно ползване на социални услуги. Инструментът е подходящ за услуги, свързани с грижата за възрастни и хора с увреждания. Считаме, че нормативното уреждане на механизмите на прилагане на тази система ще дообогати палитрата на начините за предоставяне на услуги и ще даде повече възможности на ползвателите.
 5. Според нас, от **по-подробна регламентация в самия закон се нуждаят въпросите по заплащането на служителите в системата,** вместо този въпрос да се остави за допълнително решаване в наредба.
 6. В проектозакона е направен опит да се въведе фигурата на доброволеца, което е безспорно положително. Струва ни се обаче, че би трябвало **определението в допълнителната разпоредба да**

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

се доближи плътно до това в Закона за защита при бедствия и да се предвиди, че доброволец може да бъде дееспособно физическо лице, навършило 18 години, клинично здраво, нестрадащо от психично заболяване и неосъждано за умишлено престъпление от общ характер. Това се налага поради факта, че този тип доброволци ще работят с хора, и то уязвими по една или друга причина.

НЯКОИ КОНКРЕТНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- В чл. 2,
В текста се изброяват принципите. Според нас липсват насоки за съобразяване с възможностите на държавата да заделя ресурс за социални услуги. Така например принципът за „всеобхватност, интегрираност и непрекъснатост на подкрепата“, насочва на пълно и цялостно удовлетворяване на желанията и изборът на потребителите. Особено, като се вземат предвид и текстовете в чл.чл. 5 и 6, и особено чл. 9(2) относно потребностите, опасността да се появяват претенции за поемане от страна на държавата на всички лични желания/потребности става реална. А това е нещо, което не се прави никъде по света.
- В чл. 8,
След думата „...политическа“, да се добави „...и синдикална...“;
- В чл. 9 ал.2
Освен посоченото по-горе във връзка с чл. 2 от проекта, считаме че в края на разпоредбата би следвало да се добави текст, с който да се даде възможност в тези случаи да се произнасят настойниците на лицата, поставени под запрещение;
- В чл. 14, ал. 2, т.6,
думите „...възрастни хора...“ да се заменят с „...пълнолетни лица...“;
- В чл. 15
Тук изброяването на видовете социални услуги е под заглавие „основни дейности“, това повдига въпросът как ще се третират някои присъщи дейности при осъществяване на социалните услуги, които тук не са посочени. Например специализиран транспорт на лица/деца при осъществяване на услуги като обучение, рехабилитация и пр.които не могат да се реализират по местопребиваване/местоживеене на лицето(виж чл.17).

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

- В чл. 16, ал. 1, след думите „...индивидуалната оценка...“ да се добави „...по чл. 100 от закона...“. Освен това, тук стои въпросът могат ли да се повтарят посочените периоди на ползване на услугите и по какъв ред.
- Чл. 21 т.4 и чл. 22(3) са с почти идентичен текст. Според нас в чл. 22(3) би следвало да се третира само въпросите, свързани с качеството
- В чл. 26
От сътрудничеството на общинско ниво са изключени социалните партньори, което не е редно.
- В чл. 27
Добре би било в закона да се запишат поне основни функции и ангажименти на тези съвети.
- В чл. 80, ал. 1 т. 3,
Възниква въпрос заповедта за отнемане на лиценз за доставяне на социални услуги подлежи ли на обжалване;
- В чл.чл. 78-81
Според нас се налага да се изясни въпросът как се защитават правата на ползвателите на прекратените услуги/прекратеното финансиране.
- В чл. 100, ал. 1
би трябвало текстът да се допълни, за да стане ясно мултидисциплинарният екип, изготвящ индивидуалната оценка и индивидуалният план от служители на коя Агенция/ии се състои;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Конфедерацията на независимите синдикати в България намира достатъчно основания в съдържателен план за да подкрепи законопроекта и да предложи някои допълнения, с които да се прецизира.

Синдикатът оценява високо огромния труд по обсъждания иновативен и всеобхватен проект на нормативен акт, целящ комплексното уреждане на такава важна за обществото област, каквато е предоставянето на социални услуги. Вярваме, че фактът на удовлетворяване на не малка част от претенциите и предложенията на Конфедерацията в окончателния вид на законопроекта също е допринесъл за неговите достойнства.

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

1040 София, пл. "Македония" № 1, www.knsb-bg.org

Наред с това, КНСБ запазва сериозните си резерви по отношение на съдържанието и приемането на проекта на Закон за личната помощ и се дистанцира от последиците, които ще възникнат поради разкъсването на материята и превръщането на една социална услуга в самостоятелно съществуваща и обособено регулирана материя.

София
09.11.2018 г.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА КНСБ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Стенографски запис!

ЗАСЕДАНИЕ

на Националния съвет за тристранно сътрудничество

20 ноември година

Заседанието започна в 11,40 часа и беше ръководено от министъра на труда и социалната политика г-н Бисер Петков.

ВАСКА ШУШНЕВА: Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, колеги от медиите поднасям извиненията от името на председателя на Националния съвет за това, че той има ангажимент, за който повечето от Вас предполагат.

Отсъстват двамата заместник-председатели, ротационни, в тази връзка, ако нямате против, обръщам се към членовете на Националния съвет на основание член 12, алинея 1: „Заседанията на НСТС се откриват и ръководят от председателят на НСТС, а в негово отсъствие от друг определен член на Министерския съвет“. В случая това е министърът на труда и социалната политика.

Ако приемате, предлагам да започнем заседанието на основание чл.12, ал.1? Възражения има ли? Не.

Благодаря Ви.

Давам думата на г-н Бисер Петков.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви.

Уважаеми госпожи и господа членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, уважаеми колеги и гости изпратен Ви е проекта на дневен ред:

1. Закон за социалните услуги.

2. Разни.

Има ли някакви коментари? Предложения по дневния ред? Не виждам.

С този дневен ред ще протече днешното заседание на Националния съвет.

Точка 1

Проект на Закон за социалните услуги.

БИСЕР ПЕТКОВ: Позволете ми да представя накратко проекта на Закона за социалните услуги, който беше разгледан на 12 ноември на заседание на Комисията по доходите и жизненото равнище, помощния орган към НСТС. Вече изтече срокът на обществените консултации. На 15 ноември част от Вас, по-скоро Ваши представители участваха и в Работната група, която подготви проекта на закона.

Ще помоля медиите да продължат отразяването на заседанието отвън. Благодаря Ви.

Съвсем накратко позволете да представя проектозакона.

Основните цели на закона са: гарантиране на достъпност, качество, ефективност, интегрираност и насърчаване на публично-частното партньорство. В проектозакона социалните услуги са определени като дейности за подкрепа, превенция или преодоляване на социалното изключване, реализиране на права и подобряване на качеството на живот. Това е различна дефиниция за социални услуги, които в настоящото законодателство по-скоро се свързваха с местата, където става подкрепата на нуждаещите се.

Социалната работа е изведена като основен компонент на социалните услуги, а видовете социални услуги са дефинирани в зависимост от основните групи дейности, като доставчиците ще избират как да организират предоставянето им и начина на управление – самостоятелно или комплексно.

С проектозакона се създава възможност за ползване на общодостъпни социални услуги от всички лица, не само от уязвими групи. Общодостъпните услуги могат да бъдат нужни на всеки, независимо дали е налице някакъв риск, а услугите, които се предоставят при настъпване на определен риск и при необходимост да бъде задоволена специфична потребност на определена група лица се определят като специализирани. Така че по този начин се реализира една от целите на законопроекта, а именно осигуряване на по-лесен достъп до социални услуги.

Предлага се премахване на издаването на заповеди за настаняване и направления за ползване на социални услуги. Дава се право на избор на лицата сами да избират доставчика на услугата.

Със законопроекта се въвежда планиране на национално ниво на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет, чрез

разработване на Национална карта на социалните услуги. Картата ще се разработва въз основа на анализи на потребностите и планиране на общинско и национално ниво въз основа на нормативно определени критерии. Предвижда се и нейното актуализиране.

В законопроекта има делегация за приемане на Наредба за планирането на социалните услуги. Регламентира се и годишно планиране на услугите и финансирането от държавния бюджет. Услугите, финансирани от държавния бюджет, ще бъдат класифицирани в три основни групи: услуги на общинско ниво, които задоволяват потребностите на населението от общината; услуги на областно ниво, които задоволяват потребностите на лица от цялата област и услуги на областно ниво, които задоволяват потребностите на лица от цялата страна.

Регламентира се общия ред за предоставяне на социални услуги и някои особени правила: за резидентната грижа; за ползването на услуги от деца; от лица, поставени под запрещение; за осигуряване на заместваща грижа; за асистентска подкрепа и други.

Регламентира се интегрирания подход и интегрираните междусекторни услуги, като се прави разграничение между интегрирано предоставяне на подкрепа и интегрирани междусекторни услуги.

Въвежда се лицензионен режим за всички частни доставчици на социални услуги. Определя се, че стандартите за качество са за организация и управление на услугата; квалификация и професионално развитие на служителите, които осъществяват дейността по предоставянето на услугата и стандарти за ефективността на услугата с оглед постигнатите резултати за лицата, които я ползват в отговор на потребностите им.

Другата мярка, която се предлага с цел да се повиши качеството на предлаганите социални услуги е създаването на Агенция за качество на социалните услуги към министъра на труда и социалната политика. Като изпълнителна агенция тя ще извършва лицензирането; ще контролира спазването на закона и на стандартите за качество; ще проверява за начина, по който общините и частните доставчици разходват средствата от държавния бюджет; ще проверява за спазване на правата на потребителите на социалните услуги; ще извършва мониторинг на ефективността на национално ниво и други.

Новата агенция ще бъде създадена в рамките на щатната численост в системата на МТСП, която включва и второстепенните разпоредители с бюджета.

Облекчава се и режима за създаване на услуги, които се финансират от държавния бюджет като те ще се създават с решение на общинския съвет след предварително одобрение от Агенцията за социално подпомагане.

В законопроекта се регламентират и възможности за публично-частно партньорство.

Въвеждат се и правила за по-правилно определяне на стандартите за финансиране от държавния бюджет на социалните услуги като те ще се формират от отделните елементи на разходите за предоставяне на всяка социална услуга.

Въвеждат се и допълващи стандарти за социалните услуги, чрез които се осигурява дневна или резидентна грижа за лица в невъзможност за самообслужване; за лица с агресивно и проблемно поведение и за лица с потребност от постоянно медицинско наблюдение и медицинска грижа.

Това са основните положения в законопроекта, който е съставен от 11 глави. В преходните и заключителните разпоредби се предлагат изменения и допълнения в 26 други закона. Също така се регламентират и срокове за изпълнение на започнали дейности по деинституционализация на грижата за деца; по реформиране на грижата за възрастните хора в домовете за възрастни хора, т.нар. резидентна грижа.

Предложено е законът да влезе в сила от началото на 2020 година.

В заключение ще кажа, че при подготовката на законопроекта беше следван един широк консултативен процес. Работата по него реално започна есента на миналата година със създаването на работна група, широкопредставителна, в която имаше представители на социалните партньори. Тази работна група следваше приета пътна карта за действията по законопроекта. Разработи се концепция за съдържанието на законопроекта, която беше предложена на обществено обсъждане в началото на лятото на тази година. На база на утвърдената концепция от работната група бяха подготвени и текстовете на законопроекта, които са на Вашето внимание.

Това е накратко. Благодаря за вниманието.

Предлагам всяка една от страните да изрази своето становище по законопроекта. Да следваме традицията, започваме от работодателската част.

Господин Дечев, Вие ли ще представите становището?

ТЕОДОР ДЕЧЕВ: Не, г-н Желязков.

БИСЕР ПЕТКОВ: Господин Желязков, заповядайте.

ИВЕЛИН ЖЕЛЯЗКОВ: Благодаря, господин министър.

Уважаеми господин министър, уважаеми колеги ще започна с това, с което министър Петков завърши, а именно подхода при изработване на този законопроект. За нас това беше един добър подход.

За съжаление в резултата от работата ние не виждаме онази реформа, която ние бихме искали да видим в два важни пункта.

Единият пункт е този, че в закона множество важни въпроси са делегирани към подзаконови актове, които не знаем, как ще бъдат уредени. Така например, това се отнася за стандартите за качеството на социалните услуги, за планирането на услугите, за технологията на изработване на Картата, за методиката, по която ще бъдат определени цените при лицензиране. Всичко това ще се изработва в последствие. Ние няма как на този етап да преценим то дали ще бъде направено удачно или не.

Според нас беше по-добре или тези въпроси да бъдат решени още в законопроекта или подзаконовите актове да се разглеждат заедно с него, за да имаме ясна представа – това ще работи или не.

И на последно място. Липсва ни нещо важно. Това е индивидуалния бюджет на потребителите на социални услуги – да се остойности съответната услуга и човекът да се ползва съобразно своите потребности.

Тези са аргументите, които ни карат да се въздържим от подкрепа на законопроекта на настоящия етап.

Благодаря за вниманието.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря, господин Желязков за изразеното становище.

Българска стопанска камара. Господин Бранков, заповядайте.

ДИМИТЪР БРАНКОВ: Благодаря господин министър.

Представили сме официално становище на Стопанска камара. Накратко по няколко пункта ще взема отношение.

На първо място – прави впечатление, за съжаление не е за първи път, знаем обективните причини за това – кратките срокове, натиска, в т.ч. обществен при подготовка на съответните текстове от различни заинтересовани групи.

Това, което прави недобро впечатление това са дългите формулировки, които не допринасят за ясно и нееднозначно представяне, правилно разбиране и вероятно носят риск при изпълнението на съответните изисквания по-нататък след приемане на законопроекта. В този смисъл за пореден път имаме едно несъответствие с основни изисквания в Закона за нормативните актове, конкретно чл. 9, ал. 1 и 2 – необходимостта да се ползва общопотребимият в българския език, формулировките да бъдат кратки, точни и ясни. За съжаление и този път, нещо подобно бих казал, се случи със законопроекта на Закона за хората с увреждания, не виждаме като реализация. Пак казвам, частично това е обяснимо, разбираемо. И други колеги също са поставили този въпрос, на места имаме доста новация в терминологията, която не е обяснена в допълнителните разпоредби. Ползване на термини, които не са от общопотребимия български език.

Това, което прави впечатление е, че практически не се променя сегашният подход на Закона за социалното подпомагане, където социалните услуги са оставени на дискрецията на Министерския съвет, те са формулирани в сегадействащия правилни за прилагане на закона. Тук това се предлага да стане с т.нар. национална карта на социалните услуги. Тоест, ние отново нямаме ясна индикация за т.нар. императивно предоставени социални услуги, на които лицата имат право и за които

финансирането по принцип е осигурено. Това вероятно е затруднило и хората, които са работили по оценката на въздействие, която е 75 или повече страници с много малко числа вътре. Очевидно те не могат и да бъдат произведени, при така написан законопроект няма как да бъдат остойностени съответните разходи и да се направи една по-задълбочена оценка на въздействие. Отново подчертавам, че същият проблем имаме и със Законопроекта за хората с увреждания.

Прави впечатление, че и представената от вас дефиниция на социалните услуги е с изключително широк обхват на категориите потребители, на кръга социални услуги, които впоследствие ще бъдат дефинирани в националната карта. В момента само, не че числото не е достъпно и не е ясно, но имаме над 1 800 социални услуги. При така написан законопроект и при дискрецията, която е дадена след това на Министерския съвет и при реда, дефиниран за лицензиране на нови социални услуги, стандарти за тях и т.н. нищо чудно в едно бъдеще време да се сблъскаме с много по-голям брой услуги.

Всичко това според създава рискове за демотивация при такъв широк обхват. Спорна е достъпността разбира се и дали ще бъде осигурено съответното финансиране. Тук разбира се трябва да спомена, че България е една от държавите на последно място като дял на разходи за социални услуги и за социално подпомагане. Това няма как да не се каже, това е така. Именно поради тази причина искахме един малко по-радикален подход при реформа на тази сфера. Затова предлагаме да се прецени допълнително възможността да бъдат стеснен кръга на потребителите. Разширяване кръга на потребители носи и друг риск – за отпадане на допълнително на хора от работната сила, от икономически активните лица. Разбира се много зависи от това как ще бъдат

проектирани тези услуги, включително дали те ще бъдат фокусирани върху това подобряване на приспособяемостта на лицата, възможността те да се адаптират към изискванията на пазара на труда, а не просто да бъдат задоволявани потребности след съответно индивидуална оценка за тези потребности. Всички имаме потребности разбира се от всякакъв характер. Разбира се всички сме в различно положение по възможността да задоволяваме тези потребности.

Този широк подход, който и в момента имаме според нас крие още един риск при планирането, организацията и предоставянето на услугите, но най-вече при бюджетиране на необходимите средства. И тук не за първи път ние сме предлагали, тук отново предлагаме и това е един общ подход, който може да видите в много икономики, движени от по-либерално законодателство, там където се предоставят публични услуги тяхното финансиране да се основава на публично достъпни ценоразписи по вид дейности, разходи и т.н. Така че това ние сме го предложили, примери можем да дадем много, разбира се на експертно ниво, ако има въпроси от такъв характер.

Не разбираме възприетия подход, а именно, че осъществяване на цялостната реформа тук, цитирам, следва да се очаква в рамките на един по-далечен хоризонт до 2035 г. Някак си така да боравим толкова свободно с такива дълги периоди, независимо че проблематиката, сферата е сложна за организация, но все пак е натрупан 20-годишен опит по досега действащия закон – и положителен и отрицателен и той трябва да бъде анализиран задълбочено и респективно отразен в закона с работещи решения.

Имаме съответни задръжки по отношение на доста разширения подход, който от години се прилага за деинституционализация, в това

число и на социалните услуги и в тази връзка в последната точка от нашето становище сме изразили становището, позицията за необходимостта да бъдат ангажирани и да бъде дадена най-общата рамка как това да се случи в този законопроект, да бъдат ангажирани общинските болници, лечебните заведения от общинското здравеопазване в т.нар. дългосрочна грижа, предоставяне на дългосрочни грижи от резидентен тип с медицинска помощ. Необходимо е това да се случи според нас, защото съвсем близък е крахът на общинското здравеопазване. Там са налични съответни активи, капацитет, все още има персонал, макар че всички знаем, че ситуацията с кадровото обезпечаване в здравеопазването е критична, огромен износ на кадри и тук. Така че това възможността, от която трябва да се възползваме с този законопроект за съхраняване на капацитета, който е създаден, години наред граден, в общинското здравеопазване.

Благодаря.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря, господин Бранков.

Бихте ли казали подкрепяте или неподкрепяте проектозакона.

Не подкрепят. Вие имате, както и АИКБ представени писмени становища, както БТПШ.

Господин Тодоров, заповядайте да представите.

ВАСИЛ ТОДОРОВ: Благодаря, господин министър.

Уважаеми дами и господа, представили сме писмено становище. За протокола – изразяваме принципна подкрепа на представения законопроект с някои бележки, които сме посочили. Изразяваме резерви по отношение на предложението за създаване на нови държавни органи, в случая Агенция за качеството на социалните услуги. Считаме, че не трябва подходът да бъде насочен към създаване на нови

административни органи, които да разходват бюджетни средства. Тези средства могат да бъдат насочени конкретно към тези социални услуги, а контролни функции може да се осъществяват от специални структурни звена в Агенцията за социално подпомагане.

Изразили сме и резерви относно ефективността на предложението в чл. 25, ал. 2 във връзка с чл. 29, съгласно които се възлагат три функции на общинската администрация, като принципал на собствеността на общинските предприятия, възлагателен орган на социални услуги и контролен орган. Считаме, че тук може да възникне конфликт на интереси в тази ситуация. Член 35, ал. 1, т. 4, изразили сме резерви по отношение на предложението за представяне на свидетелство за съдимост на юридическите лица с нестопанска цел от членовете на управителните им съвети и на други места. Постоянно правим това предложение. Обръщаме внимание, че това не е удачен подход и следва да се изисква подобна информация само от представляващия юридическото лице, тъй като много често такива юридически лица с нестопанска цел именно заради обществения си характер имат големи по състав управителни органи и е невъзможно в някои случаи събирането на тази информация.

На последно място ще маркирам проблема, който беше вече споменат от БСК по отношение на юридическата техника при изработването на законопроекта. Използвани са доста термини и понятия, които не са от общопотребимия български език. Подобни термини, които нямат дефиниции създават впоследствие проблеми при прилагането на законите. Също така прави впечатление, че в голям брой становища на палатата вече такива резерви и бележки по отношение на юридическата техника стават постоянни, затова просто обръщаме внимание, че е редно

експертите в държавните институции по-внимателно да се отнасят към изписването на текстовете в проектите на нормативни актове.

Благодаря ви.

БИСЕР ПЕТКОВ: И аз Ви благодаря, господин Годоров.

Правилно ли разбрах, че позицията ви е да подкрепите принципно законопроекта? Да, благодаря.

КРИБ, госпожа Йосифова, заповядайте.

РАДКА ЙОСИФОВА: Благодаря, господин министър.

Уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България подкрепя принципно Законопроекта за социалните услуги. Ние считаме, че има необходимост от такъв закон и че това е една положителна стъпка или ранен опит за кодифициране на материята, свързана със социалните дейности. Разбира се изработването на Кодекс за социалните дейности, който да регламентира трайно и цялостно материята е идея делеге ференда, но на този етап се прави един такъв опит поне да се премахнат дублиращите функции на различните агенции – за закрила на детето, социално подпомагане и различни други органи, които препокриват своите дейности.

Смятам, че се прави създаването, предвиждането да бъде създадена тази агенция за качеството на социалните услуги, е усилие в тази насока. Добре е, че се предвижда то да бъде в рамките на сега съществуващата административна структура на министерството, може би съчетаване на досега разпръснатите дейности, така че без допълнителна административна тежест и допълнително финансиране, но с тези именно събирателни, кодифицирани функции по качество, контрол и лицензиране.

Разбира се, присъединяваме се към изразените становища на колегите от Търговско-промишлената палата и частично на БСК относно качеството, самата законодателна техника при подхода на изработване, а също така и предвиждането на детайлната уредба с множество подзаконови нормативни актове. Тази тенденция е залегнала и в Законопроекта за хората с увреждания, както и в други законопроекти. Може би е обяснимо донякъде, но ние стоим на това, че когато се уреждат основни обществени отношения, които предполагат трайна уредба, тя трябва да бъде уредена със закон и когато се делегират правомощия, нещо да бъде уредено с подзаконов нормативен акт наредба или правилник, то да става самата законова делегация да бъде въз основа на законово закрепени критерии, а не да се прилага субективната оценка.

Отделните подробности са излишни, но добре е да се наблегне на развитието на частно правното партньорство и изобщо на по-голямата ефективност на предвидените мерки и предоставянето на тези социални услуги.

Накрая бих искала и това да кажа, че за нас също е необясним срокът 2035 г. за закриване на домовете за възрастни хора. Какво налага това, защото този процес е започнал много отдавна, ето за децата горедолу може да се каже, че една година остава, но защо, с какво се обяснява това. Благодаря.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви, госпожо Йосифова. Понеже имате конкретен въпрос, срокът е съобразен с това, което е в Националната стратегия за дългосрочна грижа, тоест този проектозакон на практика се формулира срокове, а по-скоро пренася срокове, които вече са в други документи заложили и по чието изпълнение се работи.

Разбирам от вашето изказване, че КРИБ подкрепя принципно законопроекта.

РАДКА ЙОСИФОВА: Да.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря.

Госпожа Сотирова, заповядайте.

СТОЯНА СОТИРОВА: Благодаря. Уважаеми господин министър, уважаеми членове на Националния съвет за тристранно сътрудничество. Съюзът за стопанска инициатива изразява принципно съгласие и подкрепа за така представения проект на Закон. Считаме, че той е крачка в правилната посока и мотивите за нашата позиция са свързани със следното: подкрепяме повишаването на ролята на общините и възможността те да си партнират в предоставянето на социални услуги за хората с увреждания. Като положително оценява дадената от проекта на закон възможност за сключване на публично-частни партньорства в областта на предоставянето на социални услуги и въвеждането на стандарти за качество, които да следят за предоставената услуга. Не на последно място в предложения проект не са налице тежести за работодателите, което не е маловажно и което също е основание за нашата позиция.

Освен това приемаме аргументите на колегите от Българска стопанска камара и от промишлената палата и от останалите работодателските организации, но сме на мнение че тези текстове по така представения законопроект могат да бъдат прецизирани при разглеждането от народните представители в Парламента. Благодаря ви.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви, госпожо Сотирова.

Сега да продължим по часовниковата стрелка и да преминем към национално представителните организации на работниците и служителите.

Господин Манолов, заповядайте.

ДИМИТЪР МАНОЛОВ: Благодаря. Господин министър, ние се въздържаме от подкрепа на този закон по поредица съображения, изцяло принципни.

Първо това, за което говорим тук не е услуга, услуга е ако отида да се подстрижа и ако не ме подстрижа мога да ходя с дълга коса. Услуга е, ако се кача на трамвая и отида до „Руски паметник“, но ако не се кажа на трамвая, ще отида пеша. Тук говорим за базови потребности, без които един кръг от хора не може да съществува. И отново ние говорим на език на търговските взаимоотношения предоставяне на услуга, плащане на услуга, дори тук отсреща ни се предлага личен бюджет нали, през който някой да плаща някакви услуги. Тоест акцента е изцяло върху търговската страна на нещата, а не върху предоставянето на грижа за тези хора. Защото това, с което трябва да се занимава този закон е грижа. Тук говорим за едни специални хора със специални потребности, по отношение на които подобен тип как да кажа подобен тип подход е неверен и не става дума за това. Ето тук се говори, че трябвало да имат бюджет нали, за да решат на кой да го дадат. Аз дори знам името на този, на който трябва да го дадат. Но само в предишното заседание тук се говореше, че тези хора не са в състояние да вършат, негодни са за пазара на труда, макар и да беше казано с други думи и са нежелани на него, а сега изведнъж ние ги вкарваме в една друга роля, когато трябва да вземем пари от тях. Това е нещо, с което категорично не мога да се съглася. Тогава, когато се предоставя обществен ресурс за гарантиране на

подобен тип дейности и ние в 28 страници в закона се занимаваме с това кой ще оперира с този ресурс, тоест едни 1800 субекта, господин Бранков, които ще се занимават с това, а не 1800 услуги, частни субекта, които ще работят за печалба с оскъдния ресурс, който ние отделяме, за да се погрижим за тези хора, както вие правилно отбелязахте. Нашата държава е една от тези, в които отделят най-малко ресурс за подобни дейности. Не стига, че е малко, но ние оттук нататък ще се погрижим този ресурс да го предоставим на субекти търговски, които ще го правят за печалба. Нещо, с което аз категорично не съм съгласен.

Няма да говоря специално за това каква корупционна среда вероятно ще се създаде, макар че и тя и сега съществува по избора на тези, които ще оперират с тези средства, които ще им бъдат възлага и т.н. и т.н.

Искам да кажа по отношение на текста, в смисъл всичкото което аз говоря е в посока на това, че държавата е в състояние сама да се справи и не е нужно да привлича кой знае какъв широк кръг от допълнителни участници в този процес. Достатъчно е да се укрепи капацитета на Агенцията за социално подпомагане, която най-вероятно би могла да се справи с цялата тази задача. В този смисъл има един член 145 в закона, който делегира правомощия по определяне на възнаграждения на тези, които ще предоставят социални услуги, все едно какви ще бъдат те. Хубаво би било на това място да се предвиди, че тези възнаграждения ще бъдат в хармония с възнагражденията, които се плащат в АСП, защото всичко останало би било според мен неприемливо, при положение че се предполага че вършат една и съща работа, унижително би било освен всичко останало и за държавната институция. Така че, горе-долу това са кръга от съображения. И най-важното съображение, разбира се, на

времето, преди няколко месеца, когато говорихме за този закон, ние говорихме, че той в себе си ще имплементира и проблемите, свързани с личната помощ. Съжалявам, че, където е системното място на личната помощ във всичките аспекти е в този закон. Не мога да се съглася лумпениадата да диктува дневен ред на обществото, още повече, че лумпениадата започна да се изтрива вече помежду си. Само че, последствията от това нещо ще останат. Последствията то това нещо ще останат, просто здравият разум не биваше да отстъпва пред лумпениадата. Струва ми се че още не е късно това нещо да бъде поправено, да бъде направено и проблема с личните асистенти, въобще цялата тази материя да си дойде в този закон, където всъщност му е системното място. Благодаря.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря Ви, господин Манолов за представеното становище.

Въздържа се КТ „Подкрепа“ от подкрепа на законопроекта. Благодаря.

Госпожа Асия Гонева ще представи позицията на КНСБ. Заповядайте, госпожо Гонева.

АСИЯ ГОНЕВА: Благодаря господин министър, уважаеми колеги, законопроектът, който днес обсъждаме преурежда по един нов, модернизирани и комплексен подход дейност, която съществува и функционира в България не от вчера. Субектите, които в момента функционират и са преуредени не са нови, те са същите. Искане ми се да кажа, че времето, през което беше работен този законопроект не е само това, което досега беше споменавано. По тази тема се работи доста отдавна и подхода, който беше ползван, аз лично горещо го препоръчвам тогава, когато правим нови законопроекти макар и преуреждащи

съществуващи дейности. КНСБ участваше много стриктно и много редовно в работата на т.нар. голяма група, в която се съгласуваха основни постановки и принципни неща касаещи най-напред концепцията и след това законопроекта.

Според нас достойнство представляват такива елементи, които се съдържат в този законопроект като дефинирането на социалните услуги чрез дейностите, възможността да се ползват такива услуги от широк кръг лица, тоест това не са услуги само за хора с увреждания, искам да кажа. Тук има и дългосрочна грижа макар, че по отношение на определението има още каква да се каже за това – какво е това дългосрочна грижа, широк кръг лица и техните семейства също така.

Лицензирането на всички доставчици на социални услуги не само тези, които предоставят услуги за деца. Въвеждането на стандарти за качество за всички услуги за деца и за възрастни, засиления контрол, мониторинга, осигуряването на един минимум социално обслужване без заплащане на такса особено за лица без имущество и без доходи, разбира се картографирането за да може цялата територия на страната да е на ясно с това какви са потребностите и какво трябва да организират общините за да могат да стигнат възможностите на този законопроект до нуждаещите се на съответната територия. Особена ценност е за нас и създаването на Агенция за качеството на услугите, много ясно е написано в мотивите, че това не е нова агенция. За мое огромно съжаление. Аз не смятам, че един такъв важен административен орган трябва да бъде ограничен само до състава на една съществуваща към момента в рамките на АСП структура, би трябвало да се даде възможност този орган да е по-добре структуриран.

Имаме разбира се и някои предложения, част от тях ще спомена, но искам да ви представя заключението на позицията на КНСБ междувпрочем тя е утвърдена на ниво орган. Това не е нашият координационен съвет, той ще стори това малко по-късно, но по нашия Устав органа е президента и тази позиция е одобрена. Казвам това, защото тя няма да претърпи промени и когато този законопроект влезе в Народното събрание.

От това, което вече изтъкнах като достойнства, като подчертавам, че една голяма част от нещата, които КНСБ предложи бяха припознати по определен начин включени в съдържанието на законопроекта. Конфедерацията на независимите синдикати в България намират достатъчно основания в съдържателен план за да подкрепи законопроекта, в това число и да предложим някои допълнения и прецизирания с оглед той да стане още по-качествен.

Държим да подчертаем, че оценяваме високо огромния труд за изработването на този проект на нормативен акт, който комплексно прави доста сполучлив опит да уреди такава важна за обществото област каквато е предоставянето на социални услуги, като си позволяваме да се ласкаем от това, че припознаването на част от нашите предложения е допринесло за качеството на законопроекта.

И тук вече искам да отворя една скоба за да кажа, първо че за съжаление правителството и народните представители тук господин министър не визирам вашата персона като ръководител на министерството, което е ангажирано. За жалост се довериха не на собствените си експерти, не на техните професионални позиции, като имам предвид институциите като такива, а не само МТСП, а повече усилия бяха положени да се съобразят с претенциите на част от

протестиращи, лели, вуйни, стринки и други заинтересовани среди. В това число беше категорично игнорирано определението за съдържанието на понятието „лична помощ“ на Европейската мрежа за независим живот за енти път го казвам това нещо, и не разбирам защо никой не обръща внимание на това.

В този законопроект колеги няма личен бюджет. Този, който критикувам, а и този който обсъждаме. Личният бюджет е в Закона за хората с увреждания и там имаме финансова подкрепа. Там трябваше да бъде т.нар. лична помощ, която по определението, което споменавам не е нищо друго освен парички, с които човека с увреждане да плати услугите социални или не, от които има нужда, в съответствие с неговата оценка.

Така че, прокламациите, че Законът за личната помощ щели не знам какво да решат и не знам за какво да допринесат всъщност този законопроект, който се намира вече на прага на второто си четене за съжаление създаде предпоставки, както за недостатъчно добро качество на Закона за хората с увреждания, но създаде предпоставки и за сблъсък с този законопроект, който ние днес разглеждаме и за нас опасността на 1 януари следващата година да се окажем в ситуация, при която този конгломерат от три законопроекта ще се блъска по такъв начин, че министерството с агенциите си ще бъде затруднено да функционира в съответствие с новите постановки е доста реалистична.

Преди да спомена за някои от постановките, които бихме искали да бъдат допълнително обсъдени искам специално да ми позволите да поздравя колежката Елена Кременлиева за спокойствието, последователността, търпението, разбира се тук министъра има своята роля, но доколкото тя беше през цялото време в досег с малка работна група, с голяма работна група и общо взето ръководения от него малък

екип изнесе на плещите си тези 173 члена от закона барабар с определенията, смятам че си струва чрез нея да стигнат тези наши оценки до колектива, който тя ръководи, разбира се важно е да ги чуе и министърът защото този двегодишен труд наистина в крайна сметка има един добър завършек.

Има известен резон в това, което колегите почти всички работодателски структури споменаха за препратките към много подзаконови актове, но моето впечатление, след като три пъти се опитах да разбера цялата логика е, че всъщност няма друг начин те да бъдат разработени освен след като видим какво ще се случи на финала.

Няколко неща ще ми позволите господин министър да кажа по отношение на това, което ние бихме искали и считаме, че законопроектът би спечелил, ако се преосмислят, някои от постановките.

Струва ни се, че е редно да се преразгледа организационно-правния статут на частните доставчици на социални услуги. Те да не бъдат търговци, а юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват дейност, както се казва нон профит организации, защото по принцип услугите със социално предназначение в това число и по европейската практика не се разглеждат като стопанска дейност чиято крайна цел е формирането на печалбата.

Мисля, че това би могло да се преразгледа. Също така с известни резерви гледаме на идеята държавата да отпадне от кръга на доставчиците на социални услуги макар, че зная, че и досега тя не е била директно предоставяща социални услуги, но някак си ми се струва, че ако тази възможност беше запазена като нещо, което закона позволява в някакъв момент бихме могли да си позволим да доразвием идеята за дългосрочната грижа, а защо не и за това, което няхаме възможност в

този законопроект старата идея, която КНСБ продължава да поддържа и да прокламира за предоставянето на услуги не само социални, но и други услуги чрез ваучери.

Дефиницията на дългосрочна грижа като един от видовете специализирани или интегрирани социални услуги подобно на заместващата грижа и асистентската подкрепа би трябвало да бъде според мен обект на закона, както и да се даде делегация за изграждане на национална система за финансиране на този вид услуга, говоря за дългосрочната грижа.

Независимо, че тук говорим за чиста социална услуга според мен би могло да има една делегация за уреждане на дългосрочната грижа през дори като втора възможност през осигурителната система, така както има нещо споменато в националната стратегия по въпроса.

Много важен е за нас въпроса за заплащането на служителите, междувпрочем това е едно от достойнствата за това, че за първи път наистина се връщаме към дефинирането на обхвата на задълженията на социалния работник.

Спомням си навремето с госпожа Христова много спорихме, но тя беше в качеството на министър, когато това беше премахнато от закона и смятам, че това беше тогава наша грешка, това сега се възстановява, защото наистина нормирането на труда на тези хора, обхвата на територията, която трябва да обслужва един социален работник, броя на случаите, които той трябва да управлява, да ръководи, да контролира, да мониторира не може да бъде неограничен.

Така че, ми се иска в по-подробна регламентация да се намерят въпросите по заплащането на служителите в системата и някак си по-добре би било ако се опитаме в законопроекта да го направим по-

подробен отколкото да го оставим за допълнително решаване в една наредба. Междувпрочем копирането на това, което сега има в Наредбата за държавните служители според мен не би било много сполучливо решение. Тези от вас, които работят в държавната служба прекрасно знаят за какво говоря, когато стане дума за допълнително материално стимулиране, увеличаване на основните заплати на хората, там не са сполучливи решенията. Така че, мисля, че тук в закона бихме могли да излезем от тази ситуация.

Последното, което ще кажа е за въвеждането на фигурата за доброволеца, което е безспорно положително, но тук ми се струва, че трябва да се опитаме в една допълнителна разпоредба да се доближим с определението по-плътнo до това, което е в Закона за защита при бедствията и да се предвиди, че доброволец може да бъде дееспособно физическо лице навършило 18 години, клинично здраво, не страдащо от психично заболяване и не осъждано за умишлено престъпление от общ характер.

Считаме, че това се налага, тъй като този тип доброволци ще работят с хора, които са по един или друг начин уязвими.

Завършвам с още веднъж потвърждението на това, че КНСБ подкрепя законопроекта и ще отстоява тази позиция заедно с категоричното си несъгласие с това, което се случва със Закона за личната помощ в Парламента, макар че си даваме ясна сметка, че като общество и като правителство сме и в цайтнот и в топик в въпроса да се появим с три закона, единия от които урежда една единствена услуга, защото някой нещо искал бил, завърших.

Благодаря Ви за търпението.

БИСЕР ПЕТКОВ: Благодаря госпожо Гонева за подробно представеното становище на КНСБ по проектозакона. Чухме позициите на всички социални партньори, благодаря Ви.

С това приключваме дискусиата по точка 1 от дневния ред и преминаваме към точка „Разни“.

Точка 2 **Разни.**

БИСЕР ПЕТКОВ: Имаме ли някакви въпроси, които ад хок да дискутираме по точка „Разни“, имаме ли нещо, което да не е представено писмено по точка „Разни“? Нямаме.

Предлагам да приключи днешното заседание, моля да ме извините за закъснението, с което започнахме, но то се проведе. Изпълни задачата и дневният си ред. Така че, благодаря на всички за участието.

Успешен следобед.

С молба към представителите на социалните партньори, които могат да останат за кратък брифинг.

(Заседанието завърши в 12.55 часа)

СТЕНОГРАФИ:

Албена Христова

Красимира Николова

Благовеска Стефанова

Петя Георгиева